

Kansan Uutiset

Verkkolehti

Tiistaina 20.1.2015

3 kk Viikkolehteä 10 €

Etusivu Uutiset Kulttuuri Mielipiteet Blogit Keskustelut

Kulttuuriuutiset Kirjat Teatteri Musiikki Elokvat

27.10.2013 11.55

JARNO MELA

- Kaikki olemme osa luontoa, jossa mikään ei ole luonnotonta tai poikkeavaa. On vain erilaisia ilmenemismuotoja, sanoo Laura Gustafsson.

Kieli on vallan ja valheen väline

ANNA PAJU

Laura Gustafssonin romaanissa susien kasvattamat ja henkipatot saavat äänen, mutta miltei kukaan ei pelastu. Kirjailijan mielestä pahuutta ei voi eristää eikä totuus löydy sanoista.

Päivä on aurinkoinen ja lounas vegaaninen. Pöydässä istuu iloinen ja helpottunut kirjailija, jonka toinen romaani on juuri ilmestynyt.

Se ensimmäinen, *Huorasatu*, sinkautti Finlandia-ehdokkuuden myötä kirjoittajansa hetkessä kirjallisuustaivaalle (ja myös miesasiamarttyyrien hampaisiin).

Laura Gustafsson kirjoitti uusiksi naisten historian, ja teki sen kuvia tai kirjallisuuden konventioita kumartelematta. Verta ja suolenpätkiä roiskutellen, huutomerkkejä kylvään.

Nyt hän on kirjoittanut hiljaisemman, mutta yhtä kaikki raadollisen romaanin. Kolme toisiinsa kietoutuvaa aihetta, susilapset, kuoliaaksi kidutettu englantilainen pikkupoika ja sikiöseulonnat, eivät päästä lukijaa helpolla.

Kolme tarinaa sitoo yhteen inhimillisuus ja elämällisyys, luonnollisuus ja poikkeama, toiset.

Toiseuden teema toistuu Gustafssonin töissä.

- Siitä ensimmäisestä on jo kaikki: historia, kulttuurinen kaanon. Mies on länsimaaisessa filosofiasa ollut ihmisen normi ja nainen poikkeama tai "vajaa mies".

Ihmisen kirjoitettu historia puolestaan syrjäyttää muiden lajien historian. Sana ohittaa ne, joilla ei ole sanoja.

LAURA GUSTAFSSON

Vuonna 1983 syntynyt kirjailija, dramaturgi, vegaani. Valmistunut teatteritaiteen maisteriksi Teatterikorkeakoulusta ja humanististen tieteiden kandidaatiksi Helsingin yliopistosta pääaineenaan suomalainen kirjallisuus.

Esikoisromaani *Huorasatu* oli sekä Finlandia- että Helsingin Sanomien kirjallisuuspalkinto-ehdokkaana vuonna 2011.

Gustafsson voitti Vasemmistonuorten järjestämän novellikilpailun 2010.

Kirjoittanut näytelmiä ja kuunnelmia, parhaillaan työstää taiteen ja tieteen välille sijoittuvaa Toisten historia -hanketta yhdessä kuvataiteilija Terike Haapojan kanssa.

Hankkeesta syntynyt Naudan historian museo on joulukuun alussa avoinna Kaapelitehtaalla Helsingissä.

Kirjat | 11.1.2015 16.00
Rakkauden ja politiikan ilmastot

Kirjat | 11.1.2015 15.00
Virossa on meneillään vallankumous

Kirjat | 30.12.2014 15.00
Erlendurin ensimmäinen juttu

Kirjat | 25.12.2014 15.00
Antiikin Roomassa rakastettiin ja rakasteltiin

Kirjat | 23.12.2014 13.00
Rutiini painaa ruotsalaisdekkaria

Kirjat | 22.12.2014 14.01
Neljäs mies Wienissä

Kirjat | 22.12.2014 13.01
Matkaopas Tallinnan olutbaareihin

Kirjat | 21.12.2014 16.00
Muisteja maasta jota ei enää ole

Kirjat | 20.12.2014 15.31
Kuubassa odotetaan muutosta

Kirjat | 14.12.2014 16.00
Remu ja kapitalismin henki

Kirjat | 14.12.2014 15.00
Variksen sympaattinen trilleri

Kirjat | 14.12.2014 14.00
Katynin joukkomurhaajia ei saatu tuomiolle

Kirjat | 13.12.2014 14.00
Kun Suomen elintila oli ylhäältä määrätty

Kirjat | 11.12.2014 9.45
Finlandia-voittajasta tuli myyntimenestys

Kirjat | 7.12.2014 14.00
Kapitalismille on vaihtoehtoja

Kirjat | 3.12.2014 9.36
KU:n arkistosta: Väinö Linnaa kehoitettiin painumaan Moskovaan
Tuntemattoman sotilaan ilmestyttyä

Kirjat | 1.12.2014 14.00
Vain murto-osa tietokirjallisuudesta saa julkisuutta

Kirjat | 30.11.2014 15.00
Suurvallan rakentaja Suomen kuninkaana

Kirjat | 26.11.2014 12.35

"Vain sillä on arvoa, minkä voi ihmisten kielellä sanoa."

Näin alkaa Gustafssonin toinen romaani *Anomalia*. Sen esipuheen on kirjoittanut **Ludwig Wittgenstein**.

Tämä on, tietenkin, fiktiota.

– Erilaiset kielen tasot, kuten vaikka valehtelu, ovat mukana teoksessa monella tavalla. Fiktiohan on valehtelua. Sillä tavalla myös kirjoitettuun historiaan pitäisi suhtautua. Ei se ole vain jono faktoja.

Totta ja tarua; ihmisten kielen valheellisuutta ja voimaa kieputetaan kirjassa moneen suuntaan. Puhutaan yhtä, tehdään toista. Kirjataan havaintoja, mutta muunnellen.

Romaanin tarinoiden pohjalla on tositarinoita, joiden totuus kyseenalaistetaan.

Gustafsson sanoo pohtineensa paljon kieltä. Se on vallan ja valheen väline.

– Kielen avulla ihmiset kontrolloivat historiaa. Entä ne, jotka eivät voi käyttää kieltä, ne, jotka eivät hallitse retoriikkaa, eläimet, vauvat tai aikuiset ihmiset, jotka eivät syystä tai toisesta pysty käyttämään kieltä?

Millaista on kirjoittaa olennoista, joilla ei ole puhuttua kieltä?

– Päädyin siihen, etten ala kielellistä heidän ajatuksiaan tai kokemuksiaan. Toivon, että teoksesta välittyy toinen kirja, joka ei ole kieltä, kirja, jota ei voi kirjoittaa. Se kirja on kokemusta, eläytymistä ja samaistumista.

”Meillä on vaatteet ja Jumala ja yhteiskunta. Haarukat ja veitsetkin meillä on. Hillitty käytös ja kohtuus.”

Yksi *Anomalian* tarinoista on Amalan ja Kamalan, intialaisten susityttöjen tarina.

Se perustuu ”löyhästi ja vääristellen” orpokodin johtaja **Joseph Singhin** 1920-luvulla tekemiin päiväkirjamerkintöihin, jotka on julkaistu kirjassa *Wolf-Children and Feral Men* (Susilapset ja villimiehet). Singhin teos on osoitettu huijaukseksi.

Gustafssonin kerrontatapa on kevyt, hahmot karikatyyrisiä. Tarkoituksella, jotta raskaat aiheet eivät lannistaisi lukijaa.

Baby P:n kirjan taustalla on englantilaisen **Peter Connellyn** kohtalo. Puolitoistavuotias poika kuoli kuukausia jatkuneen pahoinpitelyn seurauksena. Kymmenet lääkärikäynnit ja sosiaaliviranomaisten tapaamiset eivät pelastaneet häntä perheeltään.

Paljon huomiota herättänyt tapaus ei jättänyt Gustafssonia rauhaan.

– Se alkoi edustaa minulle kaikkea sitä vääryyttä mitä ”toisille” tehdään.

”Me ollaan kaikki elukoita.”

– Ihminen on laji muiden joukossa. Meillä on lajityypillisiä ominaisuuksia aivan kuten muillakin lajeilla. Moraalista puhutaan ihmisille tyypillisenä, mutta emmehan voi tietää, millaisia moraalisia käsityksiä tai normeja muilla lajeilla on. En usko myötätunnonkaan olevan vain ihmisen ominaisuus.

– Mutta koska kykenemme käsittelemään ja ymmärtämään moraalialueita, meidän pitää käyttää niitä työkaluja.

”Lastenhoitaja huulee olevansa joku vitun Maija Poppänen.”

Gustafsson luo ristiriitaisia naiskuvia. Supersankarittaria ja hirviöäitejä. Baby P:n äidin hahmolle hän kuvitteli nettipersoonan lukemiensa lehtijuttujen pohjalta.

– Koen mielenkiintoisten naishahmojen kirjoittamisen yleisesti ottaen tärkeänä, koska kirjallisuuden historiaa hallitsevat lähinnä kompleksiset miehet tai pelkistetyt, esimerkiksi tuhoutuvat tai kiiltokuvamaiset, naiset.

Myös se on Gustafssonille tärkeää, etteivät hänen naishahmonsensa ole vain olosuhteiden uhreja.

– Silloinkin kun ovat hirveitä ihmisiä, tai jumalattaria.

Huorasadussa Gustafsson leikkitteli tyylikeillä, ja viittauksilla populaarikulttuuriin ja antiikin mytologiaan. Hänen tekstinsä on

Nahkurin orsilla ja Ellun kanoilla kohta miljoonalevikki

Kirjat | 24.11.2014 9.35
Herkkä elämäkerta Juice Leskisestä

Kirjat | 23.11.2014 15.00
Fantasia tuo historian veriset kasvat lähelle

Kirjat | 16.11.2014 16.00
Himmler ei salaillut vaimolta tekojaan

Kirjat | 16.11.2014 15.04
Pikaväylä Pikettyn tutkimukseen

Kirjat | 14.11.2014 16.54
Valon puutarhuri vaipui unohduksiin

Kirjat | 1.11.2014 15.00
Simpauttajan jatko-osa: taiteilijan omakuva nuoruusvuosilta?

KANSAN TAHTO

Pohjois-Suomen vasemmistolehti

- » Pohjoisen ely-keskuksista irtisanotaan yli 40 työntekijää (20.1.2015 12.28)
- » Veronkiertoa tulppaamaan (20.1.2015 11.04)
- » Kolmen päivän koulutusvapaan käyttö takkuu (19.1.2015 17.29)
- » Teollisuuden työmarkkinajärjestöt haluavat päätöksiä yli hallituskauden (19.1.2015 17.25)
- » SSAB vähentää 35 hallinnosta (19.1.2015 15.17)
- » Uusi keskusjärjestöhanke liikahti eteenpäin (16.1.2015 20.56)

- » Nya Ny Tid ute 23:e januari! (19.1.2015 14.05)
- » González Inárritu rasar mot blockbusterkulturen (16.1.2015 12.27)
- » Frihet, rätt och ansvar (16.1.2015 11.53)
- » Apropå Charlie Hebdo (10.1.2015 13.28)
- » Vi står med Charlie Hebdo (7.1.2015 21.05)
- » Nya Tider (20.12.2014 18.29)

vahvasti kiinni muussa maailmassa ja heijastelee ”uutisia, luontoa, toisia ihmisiä ja muita eläimiä, toisia teoksia”.

– Mielikuvitukseen keräytynyttä materiaalia tulee väkisinkin käytettyä, aina sitä ei edes huomaa. Pelkään että jonain päivänä päädyn vielä itse plagioimaan vahingossa jotakin. Se olisi noloa.

”-- pahuus elää hiljaisesta hyväksynnästä, katseen kääntämisestä, omituisesti suunnatusta korrektiudesta.”

Laura Gustafsson kirjoittaa hirveistä asioista. Puistattavasta julmuudesta ja silmittömästä väkivallasta, vahvojen ylimielisyydestä.

– On iso ero siinä, mitä ajattelee ihmiskunnasta ja miten kokee yksittäiset tapaamansa ihmiset. Tunnen empatiaa ja konkreettisella tasolla pidän ihmisistä, mutta on vaikeaa pitää ihmiskunnasta kokonaisuutena.

Pahuus ei ole poikkeama eikä luonnossa ole luonnottomuutta.

– Pahuutta on, mutta en usko sen olevan sellaista, jonka voi eristää. Uskon, että kaikilla ihmisillä on potentiaali siihen. Se ei ole poikkeusyksilöiden ominaisuus.

Välinpitämättömyyskin on Gustafssonin mielestä pahuutta.

– Me tiedämme esimerkiksi miten ja millaisissa olosuhteissa meidän vaatteet tehdään. Koen että sekin on pahuutta, että ostamme niitä silti.

– Valinnat ovat aktiivisia. Me voimme tehdä päätöksiä siitä, mitä syömme, puemme, miten elämme, miten kohtelemme muita.

Sitaatit Laura Gustafssonin romaanista Anomalia (Into 2013).

Suosittelte 68

Tweette 2

+1 0

EI

KESKUSTELE
AIHEESTA

TULOSTA JAA

20.1.2015 16.30

El Salvadorin naiset kirivät lukutaidossa

Tyttöjen koulunkäyntiä on väheksytty machokulttuurissa.

20.1.2015 15.49

Harmaan talouden torjunta mätelee eteenpäin: ”Hitaammin kuin on kuviteltu”

Harmaan talouden torjuntaan laitettu raha tulee takaisin moninkertaisesti.

20.1.2015 13.56

”Soinin Kreikka-linjalla Suomi menettää kaiken”

Muut vaihtoehdot ovat teeskentely, ratkaisujen siirtäminen eteenpäin tai vasemmistoliiton kannattama hallittu velkojen leikkaaminen, kirjoittaa vasemmistoliiton Jussi Saramo.

20.1.2015 11.37

Kaksi konetta kiinni Suomessa – UPM:ltä kenkää lähes 300:lle

Paperiyhtiö UPM sulkee lopullisesti Kaukaan paperikone 2:n ja Jämsänkosken paperikone 5:n Suomessa maaliskuussa 2015. Iso-Britanniassa tuotanto päättyy paperikone

